

Styrende dokument	Prosess: Førre tilsyn	Retningslinje
Utarbeidet av: soamd		Utgave: 2
Sist endret: 01.07.2016	Prosesseier: Hilde Bremnes	ePhorte saksnr: 2015/173949

LA-MRSA Retningslinje for forvaltning av drøvtyggere som får påvist LA-MRSA

Formål: Enhetlig forvaltning av LA MRSA i drøvtyggerbesetninger

Virkeområde: Hele Mattilsynet

Beskrivelse

Innhold

Innledning	3
Håndtering av MRSA hos drøvtyggere.....	3
Regionenes kontakt med kommunelegene	3
Prøvetaking av Mattilsynets inspektører - smittehensyn	4
Kommunikasjon av prøvesvar	4
Negative prøver.....	4
Prøvesvar med sterk mistanke om LA-MRSA fra Veterinærinstituttet	4
A: Håndtering ved sterk mistanke om LA-MRSA.....	5
B: Håndtering av LA-MRSA-smittet besetning	5
C: Påvisning i miljø	6
Oppfølgende prøvetaking i storfebesetninger hvor det er påvist LA-MRSA.....	6
Oppfølgende prøvetaking i småfebesetninger hvor det er påvist LA-MRSA.....	7
Pålegging av restriksjoner i LA-MRSA-smittet/mistenkt drøvtyggerbesetning.....	7
Pålegg i besetningene	7
Forslag til smitteforebyggende tiltak i besetninger med påvist LA-MRSA	8
Spesielt om slaktning av dyr fra MRSA-smittet besetning.....	9
Håndtering av husdyrgjødsel	9
Håndtering av andre dyr	9
Kriterier for å oppheve restriksjoner i storfebesetninger som er smittet med LA-MRSA.....	10
Offentliggjøring.....	10
Oppfølging av kontaktbesetninger til primærbesetninger.....	10

Direkte kontaktbesetninger	10
Indirekte kontaktbesetninger.....	10
Håndtering og prøvetaking i kontaktbesetninger	10
Prøvetaking og oppfølging av personer	11
Vedlegg	Feil! Bokmerke er ikke definert.

Innledning

Dette er et veiledende og levende dokument. I dette arbeidet må vi stadig hente mer kunnskap og det vil også kunne føre til endringer i håndteringen.

Med LA-MRSA (livestock associated methicillin resistant *Staphylococcus aureus*, husdyrassosiert MRSA) mener vi: «MRSA som har vist eller viser evne til å etablere seg og spres mellom dyr i husdyrbesetninger».

Det er begrenset kunnskap om forekomst, smittekilder og smitteveier av MRSA og LA-MRSA hos drøvtyggere, både internasjonalt og nasjonalt. Så langt viser resultater fra publiserte studier at forekomst og smittepotensial av LA-MRSA mellom dyr og besetninger er lavere hos drøvtyggere enn hos svin.

Den begrensede erfaringen vi har fra kombinerte besetninger som har vært infisert/kontaminert med LA-MRSA, tyder på at bakterien kan forsvinne hos kjøttfe og sau når kontakten med svinebesetningen (smittekilden) opphører. Fra flere europeiske land er det rapportert om intramammære infeksjoner forårsaket av LA-MRSA hos mjølkefe, men stort sett i prøver fra et lite antall dyr.

Kunnskapen om LA-MRSAs epidemiologi hos storfe og småfe er liten, og det er viktig å tilegne seg mer kunnskap når man påviser LA-MRSA hos disse dyreartene i Norge (oppfølgende prøver inklusive mjølkeprøver).

Den overordnede strategien for storfe- og småfebesetninger vil være annerledes enn for svin. Man vil ikke velge å avlive besetningen, men hovedsakelig pålegge å gjennomføre smittehygienetiltak. Avliving av enkelt dyr kan være aktuelt, og besetningen følges opp over tid med prøvetaking.

Det finnes to dokumenter som sier noe om håndtering av MRSA hos drøvtyggere:

1. Denne retningslinjen for funn av MRSA hos drøvtyggere, uten tilsvarende funn på svin
2. Veileder for håndtering av MRSA i svinehold, der det er drøvtyggere på gården

Ved funn av andre typer MRSA vil oppfølging bli vurdert i hvert enkelt tilfelle.

Håndtering av MRSA hos drøvtyggere

Regionenes kontakt med kommunelegene

Mattilsynet i regionene bør etablere kontakt med kommunelege/smittevernansvarlig lege i kommunene. Dette for å avklare kontaktpersoner og for å informere om behovet for prøvetaking av personer i tilknytning til næringen, ved funn av LA-MRSA i storfe og småfebesetninger.

Mattilsynet og Folkehelseinstituttet laget sommeren 2015 et informasjonsskriv om viktigheten av å teste de som jobber i husdyrbesetninger. Man skal ta dette med til kommunelegen når man ønsker å teste seg. Se vedlegg 1.

Mattilsynet gjennomfører OK-program som undersøker resistente bakterier.

Prøvetaking av Mattilsynets inspektører - smittehensyn

Det er ingen smittemessig begrunnelse for å ta prøver av Mattilsynets inspektører før de skal ut og ta prøver i drøvtyggerbesetninger, unntatt:

- dersom de har arbeidet i MRSA-smittede besetninger uten smittebeskyttelse

eller i løpet av siste 12 måneder:

- har besøkt eller arbeidet i husdyrbesetninger i andre land
- vært innlagt i helseinstitusjoner eller fått omfattende undersøkelse i helsetjenesten (OBS! gjelder også tannlegebehandling) i land utenfor Norden
- har oppholdt seg mer enn 6 uker sammenhengende i land utenfor Norden

Vi anbefaler allikevel at inspektører i Mattilsynet blir prøvetatt for å skape trygghet og et godt samarbeid med bøndene.

Kommunikasjon av prøvesvar

Ved formidlingen av prøvesvar forholder Veterinærinstituttet seg kun til Mattilsynet, og ikke til dyreeier. Det vil si at Veterinærinstituttet ikke vil sende svarbrev til besetningseierne når analyseresultatene er klare. Det skal regionene i Mattilsynet sørge for.

Veterinærinstituttet varsler Mattilsynet på følgende måte:

- Sterk mistanke (før isolatene videresendes for verifisering) meldes på e-post til hovedkontoret og regionene, samt til aktuell avdeling. Etter at resultatene er bekreftet/avkreftet varsles endelige resultater på samme måte
- Negative prøvesvar meldes på e-post til hovedkontoret og regionene, samt til aktuell avdeling (gjelder ikke negative prøvesvar i et OK-program)

Resultatene fra kartleggingen skal kommuniseres til den enkelte eier etter hvert som de foreligger.

Negative prøver

Produsenten informeres av regionen per telefon eller brev. Dette skal skje snarest og ikke senere enn 3 dager etter at resultatet foreligger.

Prøvesvar med sterk mistanke om LA-MRSA fra Veterinærinstituttet

Regionen tar, innen ett døgn, personlig kontakt (telefon eller oppmøte) med produsenten og informerer om det foreløpige prøvesvaret, og at besetningen pålegges restriksjoner på mistanke. Brev med pålegging av restriksjoner sendes ut så fort som mulig. Prøvene må verifiseres før diagnosen kan bekreftes. Dette vil ta cirka 1 uke fra mistanke foreligger.

Legg også ved

- Vedlegg 2: *Informasjonsark 1: LA-MRSA – Råd om smittebeskyttelse til storfe- og småfeprodusenter*
- Vedlegg 3: *Informasjon til produsent som har fått påvist MRSA i sin besetning*

Regionen informerer også kommuneoverlege/smittevernansvarlig lege samme dag etter at produsent er informert. Privatpraktiserende veterinærer, slakteri, seminteknikere og kontaktbesetningene informeres deretter så raskt som mulig.

Regionen varsler Fylkesmannen, regionnivået i næringen og næringsorganisasjonene.

Følg varslingslistene.

Mattilsynets hovedkontoret informerer næringens liaison (Animalia), Landbruks- og matdepartementet og Folkehelseinstituttet så raskt som mulig.

Mattilsynet ringer også TINES beredskapstelefon: 90250372.

Når prøvesvaret er verifisert eller avkreftet, skal dette så raskt som mulig kommuniseres til de som tidligere er informert.

A: Håndtering ved sterk mistanke om LA-MRSA

Besetninger med sterk mistanke om LA-MRSA pålegges restriksjoner (restriksjoner på grunn av mistanke).

Framgangsmåte og omfang for å pålegge restriksjoner blir som om diagnosen er verifisert, se Kapittel B: Håndtering av LA-MRSA-smittet besetning.

Prøvetaking av personer kan utsettes til diagnosen er verifisert hvis ikke det foreligger spesielle forhold, for eksempel jobb i helsevesenet.

Regionen starter kartlegging av kontaktbesetninger:

Direkte kontaktbesetninger pålegges restriksjoner som om primærbesetningen er LA-MRSA-smittet. Det vurderes om det i noen kontaktbesetninger er behov for å ta prøver før diagnosen er verifisert i primærbesetningen. Hvis ikke utsettes prøvetaking til etter verifisering.

Dersom det skulle bli nødvendig å avlive dyr som ikke kan sendes til slakt i tiden mens en venter på verifisering av diagnosen, for eksempel ved store plassproblemer, må håndtering vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Dersom mistanken bekreftes, endres grunnlaget for restriksjonene fra mistanke til bekreftet, og alle varsles på ny.

Dersom mistanken avkreftes, oppheves restriksjonene og alle varsles.

B: Håndtering av LA-MRSA-smittet besetning

Regionen tar muntlig kontakt med eierne og orienterer om resultatet av prøvene og hvilke tiltak som må iverksettes, herunder gis pålegg om iverksetting av smitteforebyggende tiltak i besetningen, og besetningen pålegges restriksjoner på forflytning av dyr. Samtidig med dette planlegges prøveuttak.

Prøvetakingen i besetningen er gjort slik at hele besetningen i utgangspunktet regnes som positiv.

Dersom et prøvesvar virker ulogisk, bør regionen i samråd med Veterinærinstituttet vurdere om det er aktuelt å reteste besetningen. Tidspunkt for eventuell innsending av prøver avtales med Veterinærinstituttet.

Ved positivt funn vil innsender få tilsendt en lenke til et spørreskjema i Questback for å samle inn epidemiologisk informasjon.

Når diagnosen LA-MRSA er verifisert, varsler man kontaktbesetninger om at prøvene er verifisert og gir beskjed om at man vil komme for å ta prøver i besetningen.

C: Påvisning i miljø

Besetningen følges opp med individprøver. Er disse negative, pålegges ikke restriksjoner. Etter en måned gjennomføres en ny oppfølging i besetningen med poolede individprøver for storfe, slik det er beskrevet under, og individprøver for småfe (pooling av prøver gjøres på laboratoriet).

Er dyrene etter individprøvetaking positive, pålegges restriksjoner og kontaktene følges opp som beskrevet.

Oppfølgende prøvetaking i storfebesetninger hvor det er påvist LA-MRSA

Ved første oppfølgende prøvetaking anbefales det å ta individprøver av «alle» dyr. Man benytter nesesvaber (kullsvaber) på kalv opp til 3 måneder; forøvrig SodiBox-kluter fuktet i sterilt vann. Man prøvetar fortrinnsvis huden mellom jur og lår; alternativt utsiden av hasen. Ved påviste sår prøvetar man dette/disse med samme klut man benytter til hud. Okser anbefales i utgangspunktet ikke prøvetatt av sikkerhetsmessige grunner. Ta hensyn til egen sikkerhet. Dersom prøvetaking som er beskrevet ikke vurderes som forsvarlig med hensyn til sikkerhet, anbefales det alternativt å ta prøve med SodiBox-klut på siden av dyret i området rett bak bogen (helst begge sider).

I MRSA-smitta besetninger vil det være en viss risiko for at tidligere MRSA-negative dyr kan være positive ved ny prøvetaking. For å unngå eventuell spredning fra MRSA-kontaminerte/-koloniserte dyr ved prøvetaking i pool av tidligere MRSA-negative dyr, anbefales følgende: man klipper av SodiBox-klutens 4 kanter (kun smale remser av kantene). Kluten er nå delt i 8 deler. En «delklut» med to sider kan så benyttes til hvert enkelt dyr. Kluter fra 8 dyr pooler i samme plastpose. Bytt engangshansker mellom hvert dyr. Det anbefales å klippe opp klutene før man ankommer besetningen. Hvis man velger å klippe opp klutene i den «smittede» besetningen, må man tenke på muligheten for kontaminering (bruk nye engangshansker ved oppklipping, sprit av saksa mellom hver klut som klippes opp osv.).

Det anbefales månedlig prøvetaking med individuell prøve av dyr som var MRSA-positive ved forrige prøveuttak. For dyrene som testet negativt ved forrige prøvetaking, anbefales individprøver, som beskrevet over, men man samler prøver fra opptil 8 dyr i hver pose (8 dyr i hver pool).

Det anbefales uttak av miljøprøver ved hvert prøveuttak.

I mjølkefebesetninger tas det ut tankmjølkprøve ved hver oppfølgende prøvetaking. Det anbefales også at man sender inn mjølkefilter.

Hvis tankmjølkprøve eller mjølkefilter er MRSA-positiv, anbefales individuell prøve av alle lakterende dyr (kuprøve). I robotfjøs anbefales dette gjort ved robotuttak av prøver (som for kukontrollprøver). Rekkefølgen på uttaket av kuprøvene må noteres på glasset (1-X) På grunn av muligheter for smitteoverføring mellom kuprøver ved robotuttak («carry over»), må eventuelle MRSA-positive kuprøver følges opp med manuelt uttatte speneprøver.

Oppfølgende prøvetaking i småfebesetninger hvor det er påvist LA-MRSA

Ved oppfølgende prøvetaking anbefales normalt individuell prøve av alle småfe i besetningen, og man benytter samme nesesvaber (kullsvaber) i begge nesebor på hvert individ. I perioden av året hvor dyra er innendørs, anbefales det i tillegg 2-4 miljøprøver (SodiBox-kluter).

I store besetninger vil man vurdere å avvike prøvetaking av alle dyr.

Det anbefales månedlig prøvetaking av dyra, samt uttak av miljøprøver ved hvert prøveuttak. I geitebesetninger med mjølkeproduksjon anbefales det i tillegg å ta ut tankmjølkprøve og mjølkefilter ved hver prøvetaking. Hvis tankmjølkprøve eller mjølkefilter er MRSA-positiv, anbefales individuell mjølkeprøve av alle lakterende geiter (geiteprøver). Er det svært mange dyr i besetningene tilpasses prøvetakingen etter antallet i hvert enkelt tilfelle og etter kontakt med Veterinærinstituttet.

Pålegging av restriksjoner i LA-MRSA-smittet/mistenkt drøvtyggerbesetning

Restriksjoner innebærer:

- Forbud mot å føre storfe/småfe ut og inn av besetningen med unntak av å sende dyr direkte til slakt. Slakteriet skal ved innmelding informeres om at besetningen/dyr er LA-MRSA-positiv. Mattilsynet i regionen der besetningen er lokalisert, skal samtidig varsles om at dyrene sendes til slakt slik at de kan gi tillatelse til dette. Dersom dyrene skal slaktes ved et slakteri som ligger i en annen region, skal aktuell region varsles slik at de også gir tillatelse.
- Se kapittel om slakting av dyr fra MRSA-positive besetninger.
- Eier pålegges å informere samtlige ansatte og andre som arbeider med eller har nær kontakt med dyrene, samt å gjennomføre nødvendige smitteforebyggende tiltak, se vedlegg 2 og legg dette ved brevet.
- Trafikk ut og inn av fjøset skal begrenses mest mulig. Ved besøk av veterinær, rådgiver, servicefolk o.l., skal disse informeres om at besetningen er LA-MRSA positiv. Besetningen skal så langt det er mulig besøkes sist på dagen.
- Dyr kan gå på beite, men man må vurdere dobbelt gjerde mot nabobeite dersom det går dyr der.
- Fjellbeite og fellesbeite forutsetter separat sanking og henting av dyr med påfølgende testing av individene.
- Dyr fra positive besetninger skal om mulig ikke sendes på fellesbeite med mjølkestall. Gjøres dette vil alle deltagende besetninger sees på som én (smittemessig) enhet.
- Spesielt for småfe: Ikke delta i værringer/bukkeringer/værholdslag.

Pålegg i besetningene

I brev hvor det pålegges restriksjoner på besetningen, skal det også varsles at besetningen vil bli pålagt smittehygieniske tiltak, og i enkelttilfeller, pålegg om slakting av enkelt dyr. Hjemmel er Matlovens § 19, jf. § 23 og § 24.

Husdyrholder har ansvaret for at det utarbeides en saneringsplan som beskriver tiltak i besetningen.

I varselet bes eier om å gi tilbakemelding om antall dyr, kjønn og aldersfordeling av disse, og andre forhold som kan påvirke tidspunkt for gjennomføring av tiltakene. Det skal gis en frist for tilbakemelding på varselet på én uke.

Smittesluse er en viktig del av de smittehygieniske tiltakene. Alle besetninger skal ha smittesluse, og den skal benyttes av alle som skal inn i fjøset. Der hvor smittesluse ikke er i bruk eller ikke finnes, varsles det vedtak med kort frist, 1 uke, for å etablere en funksjonell smittesluse.

Strategien vil være moderate hygienetiltak som beskrevet under, samt eventuelt å slakte ut kyr med intramammære infeksjoner og persistent koloniserte/kontaminerte dyr. Behovet for utslakting vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle.

Samtidig med sanering av besetningen, skal eiere og røkttere testes og eventuelt behandles.

Andre viktige momenter i forbindelse med vedtaket:

- Så raskt som mulig etter at diagnosen er stilt skal det holdes et møte mellom eier, Mattilsynet, rådgiver/veterinær og Fylkesmannen.
- Produsenten må, i samarbeid med rådgiver/veterinær, lage en saneringsplan som beskriver tiltak for å redusere smitterisikoen. Mattilsynet skal godkjenne planene.
- Den som får pålegg om avlaving av dyr, kan søke om erstatning. Det er viktig at Fylkesmannen får oversikt over saken umiddelbart. Fylkesmannen gir informasjon og veiledning om erstatningsordningen, dokumentasjonskrav o.l.

Husk frist for gjennomføring av tiltakene.

Forslag til smitteforebyggende tiltak i besetninger med påvist LA-MRSA

I forslaget er det ikke skilt på dyreslag og produksjonstype, og selv for besetninger med samme produksjon er det ikke mulig eller realistisk å gjennomføre alle tiltakene i alle besetninger. Planen må derfor tilpasses den enkelte besetning og produksjon.

Tiltakene kan deles inn i 3 hovedområder:

A) Tiltak for å hindre reintroduksjon av MRSA:

- Mennesker eller dyr som er bærere av MRSA, er faktorer med høy risiko

B) Tiltak for å hindre MRSA å spres mellom dyr:

- Tiltak for å skille MRSA-positive fra MRSA-negative dyr.
- Utarbeide en plan for å hindre røkttere å fungere som transportører (vehikler) av MRSA; arbeide fra rein til urein avdeling; skifte av støvler/arbeidstøy/hansker mellom avdelinger; redusere direkte og indirekte kontakt med dyra.
- Arbeidstøy som brukes i besetningen bør vaskes flere ganger i uka.
- Redusere antall dyr per arealenhet.
- Utbedre forhold som forårsaker sår og hudskader.
- Utarbeide en anbefaling om behandling av sår og hudskader.

C) Tiltak for å redusere forekomsten av MRSA i miljøet (inklusive fekal-oral smitterute)

- Fjerne etterbyrder, metrittutflod etc. fra liggebåser og gulvareal.
- Daglig renhold av drikkekar og kraftfôrautomater/-krybber med fjerning av organiske rester og belegg.
- Hindre avføring å komme over i fôr og vann.
- Godt generelt renhold på alle gulvflater i fjøset (skraping).
- Særlig godt reinhold (skraping) der dyra samler seg (bak fôrhekk, ved felles drikkekar, bak kraftfôrautomater, i venteareal til mjølkerobot, i gulvet i mjølkerobot).

- Gulvet i mjølkerobot bør skylles (ikke høytrykkspyles) med varmt vann flere ganger daglig.
- Redusere støvmengden ved bruk av strø.
- Fjerne tilgjengelig støvbelegg regelmessig.

Andre anbefalinger:

- Sjekke at gjerder er i orden på beiten
- I sauebesetninger er, med stor sannsynlighet, effekten av saneringstiltak størst i beitesesongen.

Spesielt om slakting av dyr fra MRSA-smittet besetning

Både når dyrene skal avlives uten å gå til konsum, og når dyrene skal slaktebehandles og gå til konsum, er det mulighet for å ta dem inn til slakteri. Se animaliehygieneforskriften, jf. 853/2004 vedlegg III avsnitt I kapittel I (2):

Dyr som viser symptomer på sykdom eller som kommer fra besetninger som er smittet med agenser som har betydning for folkehelsen, kan transporteres til slakteriet bare når vedkommende myndighet tillater det.

Regionen der slakteriet er lokalisert, må derfor gi tillatelse til at det slaktes LA-MRSA-smittede dyr ved slakteriet.

Håndtering av husdyrgjødsel

- Gjødsel fra drøvtyggere vurderes å være av mindre smittemessig betydning når det gjelder MRSA.
- Husdyrgjødsel skal fortrinnsvis kjøres ut og moldes eller pløyes ned. Gjødsel kan også tilføres jorda med såkalt dypinjeksjon (Deep Ground injection) hvis forholdene ligger til rette for det. Overflatespredning skal så langt som mulig unngås, men må som oftest aksepteres for deler av gjødsellageret.
- Gjødselen skal bare spres på arealer der det ikke skal beites og heller ikke dyrkes poteter eller grønnsaker i samme vekstsesong. Ved spredning på eng skal grasets stubbes høyt og syrekonserveres.
- Dersom gjødselen allerede er spredd på andre områder, må situasjonen vurderes i det enkelte tilfellet i samråd med Veterinærinstituttet og eventuelt Folkehelseinstituttet.
- Etter utkjøring av gjødsel skal alt utstyr vaskes grundig med såpe og varmt vann.
- Godt reingjort utstyr som brukes utendørs, anses ikke som stor risiko mhp smittespredning.

Håndtering av andre dyr

På gårder som tester positivt for LA-MRSA, kan det være andre dyrearter. Svin anses som hovedreservoaret for LA-MRSA, og er det svin på gården og MRSA påvises i prøver fra svin, forvaltes MRSA etter MRSA-veilederen på svin.

Testes svin negativt, er det viktig å raskt komme i gang med smittehygieniske tiltak for å hindre at svin blir smittet.

Det er viktig å ta prøver av andre dyreslag (hund, katt fjørfe mm) på gården siden det ikke kan utelukkes kolonisering med LA-MRSA også hos disse.

Kriterier for å oppheve restriksjoner i storfebesetninger som er smittet med LA-MRSA

Restriksjoner kan oppheves når:

- Smittehygieniske pålegg er gjennomført.
- Negative prøver av dyr og miljø tatt i henhold til Veterinærinstituttet sin anbefaling.
- Besetningen kan vurderes som fri for MRSA når besetningen har testet negativt minimum 3 ganger, med minst 2 måneders mellomrom mellom første og siste prøveuttak.
- Det må foreligge bekreftelse på at positive røktere/ produsenter har gjennomført eller er i gang med behandling før restriksjonen oppheves. Inntil de har gjennomført testing og er erklært smittefrie, skal de benytte smittebeskyttelse dersom de arbeider med dyr.

Offentliggjøring

Informasjon om hvilke besetninger som er smittet er i utgangspunktet offentlig informasjon. Ved forespørsel, for eksempel fra presse, skal slik informasjon kun gis ut fra regionen for besetninger som ligger i egen region. Dette gjør vi for å sikre at det er korrekt informasjon som gis ut og for å sikre at eier alltid er varslet før informasjonen offentliggjøres. Det er viktig å skille mellom informasjon om gårder med smittede dyr, som er offentlig informasjon, og informasjon om personer som er smittet, som er taushetsbelagte opplysninger og som ikke skal gis ut.

Oppfølging av kontaktbesetninger til primærbesetninger

Direkte kontaktbesetninger

- Besetning som har mottatt storfe/småfe fra eller levert storfe/småfe til LA-MRSA-smittet besetning i løpet av de siste 12 måneder.
- Besetninger med felles mjølkestall.
- Værringer/værholdslag: Her må man i hvert enkelt tilfelle vurdere kontakten som har vært og om den defineres som direkte kontakt.

Besetningen pålegges restriksjoner som for LA- MRSA-positiv besetning, se kapittel B: Håndtering av LA-MRSA-smittet besetning. Eier informeres om hvilke smittebeskyttende tiltak som må iverksettes.

Indirekte kontaktbesetninger

Besetning som i løpet av de siste 12 måneder har eller har hatt samme røkter/avløser som LA-MRSA-positiv besetning.

Dette gjelder ikke i de tilfeller, der felles røkter ikke har vært i den positive besetningen etter at smitte ble påvist.

Besetningen pålegges ikke restriksjoner før den evt. tester positivt.

Beitekontakt generelt vurderes ikke som kontakt i dette tilfellet.

Håndtering og prøvetaking i kontaktbesetninger

Regionen tar kontakt med eierne og orienterer om at de er kontaktbesetning til besetning som er smittet av LA-MRSA. Dersom kontaktbesetningen ligger i en annen region, kontaktes det stedlige Mattilsynet som deretter tar kontakt med eier.

Det tas prøver i kontaktbesetningene som beskrevet over, under oppfølging i storfebesetninger.

Risikoen for smittespredning til kontaktbesetninger vurderes som mindre hos drøvtyggere, enn hos svin.

- Besetninger som er definert som direkte og indirekte kontaktbesetninger, skal prøvetas.
- Direkte kontaktbesetninger prøvetas først.
- Man bør starte prøvetakingen med besetninger som sist har hatt kontakt med smittet besetning.
- Kontaktbesetninger prøvetas på samme måte som ved første oppfølgende prøvetaking i primærbesetning. Det må tas kontakt med Veterinærinstituttet for å avtale tidspunkt for prøvetaking.

Ved negativt prøvesvar gir regionen tilbakemelding til eier.

Ved positivt prøvesvar pålegges restriksjoner som for LA-MRSA-positiv besetning, se kapittel B: Håndtering av LA-MRSA-smittet besetning.

Prøvetaking og oppfølging av personer

På gårder der MRSA blir funnet i besetningen, vil alle som arbeider med dyra bli tilbudt å bli testet for MRSA (enkel prøvetaking med podepinne). Samtidig blir de spurt om de selv eller noen i samme husstand har arbeidet på andre gårder, vært innlagt i helseinstitusjon eller arbeider i helsetjenesten i Norge, og de vil da bli testet. Ved funn av MRSA hos personer som arbeider med dyrene, vil også deres hustrusmedlemmer bli tilbudt testing. Personer som blir funnet smittet med MRSA, vil få tilbud om behandling som fjerner bakteriene fra hud og slimhinner. Dette er en behandling lokalt på huden, ytterst i nese og eventuelt i halsen. Behandlingen varer én uke. Etter gjennomført behandling vil det bli tatt tre kontrollprøver for MRSA med én ukes mellomrom mellom hver prøve.

Kommuneoverlegen/smittevernansvarlig i kommunen blir varslet om positive besetninger av regionen. Personer knyttet til gården vil bli fulgt opp av kommunehelsetjenesten. Prøvetaking og videre oppfølging av den enkelte vil normal bli utført av fastlegen.

Personer som er funnet positive med MRSA kan ha normal kontakt med andre og gå i barnehage, skole og på arbeid som vanlig, men må opplyse om bærerskapet ved kontakt med helsevesenet. Ved eventuell innleggelse på sykehus vil personer med MRSA bli isolert for å hindre at bakteriene etablerer seg og spres til infeksjonsutsatte pasienter.

For de som arbeider i helsevesenet gjelder egne regler.

Referanser

Vedlegg 1: Informasjon om testing og behandling av LA- MRSA hos personer

http://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/dyrehelse/smitte_mellom_dyr_og_mennesker/MRSA/vedlegg_1_informasjon_om_testing_og_behandling_av_lamrsa_hos_personer.21297/binary/Vedlegg%201:%20Informasjon%20om%20testing%20og%20behandling%20av%20LA-MRSA%20hos%20personer

Vedlegg 2: LA-MRSA – Råd om smittebeskyttelse i storfe og småfebesetninger

http://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/dyrehelse/smitte_mellom_dyr_og_mennesker/MRSA/vedlegg_2_lamrsa_raad_om_smittebeskyttelse_i_storfe_og_smaafebesetninger.21299/binary/Vedlegg%202:%20LA-MRSA%20-%20r%C3%A5d%20om%20smittebeskyttelse%20i%20storfe-%20og%20sm%C3%A5febesetninger

Vedlegg 3: Informasjon til produsent som har fått påvist MRSA i sin besetning

http://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/dyrehelse/smitte_mellom_dyr_og_mennesker/MRSA/vedlegg_3_informasjon_til_produzent_som_har_faatt_paavist_mrsa_paa_dyr_i_sin_besetning.21300/binary/Vedlegg%203:%20Informasjon%20til%20produzent%20som%20har%20f%C3%A5tt%20p%C3%A5vist%20MRSA%20p%C3%A5%20dyr%20i%20sin%20besetning

Endringer

Utgave	Godkjent	Godkjent av	Utarbeidet av	Endring
01	01.07.2016	hibre	soamd	1. utgave av dokumentet godkjent.
				<Viktigste endringer i forhold til forrige utgave samt begrunnelse>